

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Середня освіта (Географія)
другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія)
галузі знань 01 Освіта

Затверджено Вченою радою Сумського
державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка
Протокол № 9 від 28.03.2016 року
Голова Вченої ради
Ректор

Ю.О. Лянной

м. Суми
2016 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми Середня освіта (Географія)
підготовки магістра
за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія)
галузі знань 01 Освіта

Освітньо-професійна програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії

Протокол № 4 від «26» січня 2016 р.

Завідувач кафедри (Нешатаєв Б.М.)

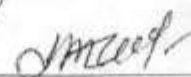
«26» січня 2016 р.

Ухвалено вченою радою природничо-географічного факультету

Протокол № 7 від «18» лютого 2016 р.

Голова Вченої ради
природничо-географічного факультету (Касьяненко Г.Я.)

Перший проректор (Пшенична Л.В.)

Начальник навчального відділу (Петренко Л.В.)

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО

кафедрою загальної та регіональної географії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка із спеціальності 014 Середня освіта (Географія) освітнього ступеня «магістр».

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

рішенням Вченої ради Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка від 28 березня 2016 року, протокол № 9.

3. УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

4. ПРОЕКТНА ГРУПА:

Корнус Анатолій Олександрович – доцент кафедри загальної та регіональної географії, кандидат географічних наук, доцент, керівник проектної групи;

Корнус Олеся Григорівна – завідувач кафедри загальної та регіональної географії, кандидат географічних наук, доцент, член проектної групи;

Нешатаєв Борис Миколайович – професор кафедри загальної та регіональної географії, доктор географічних наук, професор, член проектної групи;

Сюткін Сергій Іванович – доцент кафедри загальної та регіональної географії, кандидат географічних наук, доцент, член проектної групи.

Ця програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 014 Середня освіта (Географія)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка Природничо-географічний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Другий (магістерський) Магістр освіти. Викладач географії. Вчитель географії.
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Географія) Другого рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,5 роки
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня бакалавра. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка затвердженими Вченою радою університету.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	Програма впроваджена у 2016 році, термін дії до впровадження Стандарту вищої освіти спеціальності Середня освіта (Географія)
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Забезпечити підготовку магістрів у галузі 01 Освіта за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія). Розвинути загальні і фахові компетентності з акцентом на критичному мисленні та практичних навиках професійної діяльності, розвитком компетентностей необхідних для комунікації, співпраці, поширення інформації тощо. Здобуття академічної та професійної кваліфікації для навчання та викладання географії.	
3 - Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область	Об'єкт вивчення: Освітній процес у закладах загальної середньої та вищої освіти (за предметною спеціалізацією «Географія») Цілі навчання: набуття випускниками академічної та професійної кваліфікації для викладання географії у середній та вищій школі; формування у випускників здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у галузі середньої освіти (за предметною спеціалізацією «Географія»), що передбачає застосування теорій та методів освітніх і географічних наук, постійне самонавчання, здійснення досліджень, впровадження інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. Теоретичний зміст предметної області: сучасні теоретичні основи географічних наук, наук про освіту, достатні для формування предметних компетентностей. Методи, методики та технології: Методи географічних наук (польових і лабораторних досліджень та обробки географічної інформації, у тому числі з використанням інформаційних технологій). Методики освітніх наук з організації освітнього процесу. Методика формування предметних компетентностей з географії у закладах загальної середньої освіти та вищих закладах освіти. Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні

	<p>продукти, що застосовуються в освітній діяльності, обладнання та устаткування, необхідне для навчання географії у загальноосвітній та вищій школі для навчальних комплексних географічних досліджень території чи окремих її компонентів.</p> <p>Дисципліни циклу загальної підготовки становлять 12 кредитів ЄКТС (10%), з них 3 кредити ЄКТС – дисципліни вільного вибору студента; циклу професійної підготовки – 63 кредити ЄКТС (70%), з них 23 кредити ЄКТС – дисципліни вільного вибору студента; навчальні та виробнича практики – 16,5 кредитів ЄКТС.</p> <p>Навчальні дисципліни циклу загальної підготовки: філософія освіти; іноземна мова за професійним спрямуванням; основи інклюзивної освіти.</p> <p>Навчальні дисципліни загального циклу, які пропонуються для вибору студента: інформаційні технології в освіті; мультимедіа в освіті.</p> <p>Навчальні дисципліни циклу професійної підготовки: актуальні проблеми інноваційного розвитку освіти, педагогічна психологія, політична географія з основами геополітики, сучасні технології навчання географії та організації краєзнавчо-туристичної роботи, методика викладання географії у ВНЗ, теорія фізичної географії та раціональне природокористування, теорія та методологія суспільної географії та регіонознавства, територіально-рекреаційні комплекси.</p> <p>Навчальні дисципліни професійного циклу, які пропонуються для вибору студента: еволюційне вчення, мікробіологія з основами вірусології, екологія рослин і тварин, генетика, фізіологія людини, біосферологія, педагогічні технології в біологічній освіті, фізіологія вісцеральних систем.</p>
Орієнтація освітньо-професійної програми	<p>Освітньо-професійна для освітнього ступеня магістра.</p> <p>Програма базується на досягненнях сучасної географічної науки і освіти та орієнтує на напрями досліджень, на яких може будуватися подальша професійна діяльність.</p>
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	<p>Акцент на проектуванні і здійсненні освітнього процесу з урахуванням сучасних наукових досягнень і рівня розвитку особистості за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія).</p>
Особливості програми	<p>Програма базується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності географічної освіти, концентрується на проблемах географічного навчання учнів як закладах загальної середньої освіти, так і вищих закладах освіти, традиційних та інноваційних підходах до їх вирішення. Освітньо-професійна програма містить виробничу педагогічну практику у закладах загальної середньої освіти та виробничу практику у ВЗО; має широкий спектр вибіркового навчальних дисциплін.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Випускників програми призначено для викладацької, освітньої, науково-методичної й організаційно-керівницької діяльності в системі освіти України відповідно до отриманої спеціальності на посадах, передбачених чинним Класифікатором професій ДК 003:2010:</p> <p>1 Керівники, менеджери (управителі)</p> <p>12 Керівники підприємств, установ та організацій</p> <p>122 Керівники виробничих та інших підрозділів</p> <p>1229 Керівники інших основних підрозділів</p>

	<p>1229.6 Начальник бази туристської</p> <p>1229.6 Начальник табору туристського</p> <p>2 Професіонали</p> <p>23 Викладачі</p> <p>231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>232 Викладачі середніх навчальних закладів</p> <p>2320 Викладачі середніх навчальних закладів</p> <p>235 Інші професіонали в галузі навчання</p> <p>2351 Професіонали в галузі методів навчання</p> <p>2351.1 Наукові співробітники (методи навчання)</p> <p>2351.2 Інші професіонали в галузі методів навчання</p> <p>2352 Інспектори навчальних закладів</p> <p>2359 Інші професіонали в галузі навчання</p> <p>2359.1 Інші наукові співробітники в галузі навчання</p> <p>2359.2 Інші професіонали в галузі навчання.</p> <p>3 Фахівці</p> <p>33 Фахівці у галузі освіти</p> <p>334 Інші фахівці у галузі освіти</p> <p>і може займати первинні посади:</p> <p>2310.2 Викладач вищого навчального закладу</p> <p>2320 Вчитель середнього навчально-виховного закладу</p> <p>2351.1 Молодший науковий співробітник (методи навчання)</p> <p>2351.1 Науковий співробітник (методи навчання)</p> <p>2351.2 Викладач (методи навчання)</p> <p>2352 Інспектор-методист</p> <p>2359.1 Молодший науковий співробітник (в інших галузях навчання)</p> <p>2359.2 Лектор</p> <p>2359.2 Педагог-організатор</p> <p>2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми (краєзнавчо-туристична робота)</p>
Подальше навчання	<p>Навчання на третьому освітньо-науковому рівні – доктор філософії. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями у системі післядипломної освіти.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання, навчання на основі самостійних досліджень тощо. Лекційні курси поєднуються з лабораторними, практичними та самостійними роботами. Переважно навчання відбувається в групах (до 20 осіб), з дискусіями та підготовкою доповідей і презентацій самостійно. Під час останнього року значна частина часу дається на написання кваліфікаційної роботи, яка також презентується та обговорюється за участі викладачів та одногрупників.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS та національною шкалою оцінювання.</p> <p>Поточний контроль: усне та письмове опитування, оцінка роботи в групах, тестування, презентації: усні в PowerPoint та письмові.</p> <p>Підсумковий контроль: екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю.</p> <p>Державна атестація: підготовка та публічний захист кваліфікаційної (магістерської) роботи.</p>

6 – Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у галузі середньої освіти (за предметною спеціалізацією «Географія»), що передбачає застосування теорій та методів освітніх і географічних наук, постійне самонавчання, здійснення наукових досліджень, впровадження методу інновацій.
Загальні компетентності (ЗК)	Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки і соціального життя, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності (ЗК-1) ; Здатність критично осмислювати основні світоглядні теорії і принципи у навчанні та професійній діяльності (ЗК-2) ; Здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів етики вчителя (ЗК-3) ; Здатність вільно користуватися рідною й іноземними мовами як засобом ділового спілкування (ЗК-4) ; Здатність здійснювати аналіз, синтез, оцінювання ситуації та/або завдання з метою виявляти шляхи для розв'язування та продукувати рішення (ЗК-5) ; Здатність ухвалювати оптимальні управлінські рішення; сприймати, аналізувати й реалізовувати управлінські інновації в професійній діяльності (ЗК-6) ; Усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії, нетерпимість до корупційної поведінки, поважне ставлення до права й закону, володіння достатнім рівнем професійної правосвідомості (ЗК-7) ; Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію, мати навички роботи в команді, цінувати та толерантно сприймати різноманітність думок та мультикультурність (ЗК-8) .
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	Здатність оцінювати та аналізувати фундаментальні основи географічних теорій, законів, принципів, історію розвитку географічних ідей, географічні особливості природи Землі, розміщення населення і господарства (ФК-1) . Здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення наукових проблем у царині географії на абстрактному рівні в різномасштабних просторових та/або часових рамках (ФК-2) . Здатність організувати науково-дослідницьку діяльність та проводити дослідження на рівні новітніх досягнень, які є основою комплексного географічного мислення; постійно оновлювати та накопичувати власні знання з природничої та суспільної географії; мати стійкі навички роботи з різними типами географічних даних (текстовими, картографічними, графічними, числовими тощо) (ФК-3) . Здатність застосовувати набуті знання про перелік та зміст державних документів щодо змісту географічної освіти та особливостей навчання географічних дисциплін (ФК-4) . Готовність до посадових обов'язків вчителя географії, організатора краснавчо-туристичної роботи з колективом учнів, володіння педагогічним тактом та високими моральними якостями (ФК-5) . Здатність моделювати освітні процеси, аналізувати їх, прогнозувати наслідки їх впровадження, застосовувати сучасні методики і освітні технології, в тому числі геоінформаційні, з метою забезпечення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти та закладах вищої освіти (ФК-6) . Здатність до застосування в освітньому процесі елементів

	<p>теоретичного та експериментального дослідження в географії, а саме: розв'язувати компетентнісні завдання, розробляти та керувати навчальними проектами (ФК-7).</p> <p>Здатність організовувати комунікацію учнів, створювати умови для дискусії; сприяти зацікавленості вивчення іноземної мови з метою використання іншомовних баз географічних даних, сайтів, електронних джерел географічної інформації тощо (ФК-8).</p> <p>Здатність застосовувати знання з профільних спецкурсів (що виходять за межі базових знань з предмету) (ФК-9).</p> <p>Здатність використовувати мережні ресурси для знаходження додаткового навчального матеріалу з географії, вміти оцінити достовірність та науковість джерел (ФК-10).</p> <p>Здатність застосовувати методи діагностування навчальних досягнень учнів, створювати рівноправний та справедливий клімат для навчання та діагностування учнів, в той же час вміти забезпечувати реалізацію принципів диференціації та індивідуалізації навчання географії та краєзнавчо-туристичній роботі (ФК-11).</p> <p>Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності вчителя (ФК-12).</p> <p>Здатність розуміти зміни на політичній карті світу, проблеми економічного і політичного співробітництва окремих країн, тенденції розвитку міжнародного поділу праці, світових політичних процесів, а також політичних процесів, що відбуваються в Україні (ФК-13).</p> <p>Здатність здійснювати освітній процес із застосуванням знань з біологічних дисциплін (ФК-14).</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>Оволодіти загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального географічного кругозору (ПРН-1).</p> <p>Застосовувати наукові підходи до визначення сутності поняття освіти та освітніх процесів. Оцінювати та співставляти основні світоглядні теорії і принципи у навчанні та професійній діяльності. Пояснювати роль освіти в житті людини, мати уявлення про способи зберігання і передавання соціального досвіду і базисних цінностей культури (ПРН-2).</p> <p>Знати сучасні теоретичні основи та методологію фізичної географії і раціонального природокористування, описувати сучасну природничо-наукову картину світу, впорядковувати та класифікувати сучасну систему фізико-географічних наук, організовувати самостійну науково-дослідницьку роботу з фізичної географії та раціонального природокористування (ПРН-3).</p> <p>Демонструвати знання сучасних теоретичних основ та методології суспільної географії та регіоназнавства, співставляти провідні парадигми суспільної географії та визначати сучасні напрями суспільно-географічних досліджень, аналізувати наслідки розвитку процесу географічного поділу праці (ПРН-4).</p> <p>Демонструвати знання сучасних теоретичних основ біології, пояснювати сучасні парадигми біології, планувати та проводити наукові біологічні дослідження (ПРН-5).</p> <p>Знати та вміти застосовувати засоби сучасних інформаційних технологій для вирішення задач проектування і моделювання</p>

геосистем та аналізу стратегії соціально-економічного розвитку територій **(ПРН-6)**.

Реалізовувати системний підхід у дослідженні моделей освітніх процесів засобами інформаційних технологій, формулювати проблеми освітнього моделювання, описувати зв'язки між складовими систем і відповідних структур даних **(ПРН-7)**.

Знати сучасні технології навчання географії для виконання професійних обов'язків та методичні особливості формування об'єму навчальної інформації з географії для вивчення у навчальних закладах різного типу **(ПРН-8)**.

Застосовувати інформаційно-комунікаційні технології для виконання професійних обов'язків. Створювати продукти навчального та навчально-методичного спрямування засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Використовувати хмарні технології для підтримки навчального процесу, організовувати віртуальні платформи для спілкування та роботи над проектами **(ПРН-9)**.

Розробляти продукти навчального та навчально-методичного спрямування. Застосовувати вміння організації краєзнавчо-туристичної роботи в учнівському колективі. Уміти вибирати методику підготовки і проведення уроків, лекцій, семінарських (практичних) занять, використовувати активні методи навчання та організації самостійної і науково-дослідної роботи студентів та сучасну систему оцінювання знань студентів **(ПРН-10)**.

Уміти встановлювати психологічні особливості студентів, володіти педагогічною взаємодією та навичками педагогічного спілкування **(ПРН-11)**.

Використовувати іноземну мову, мати практичні навички ділового професійного спілкування, вміти укладати ділові документи іноземною мовою **(ПРН-12)**.

Уміти опрацьовувати різні типи географічних даних (текстові, картографічні, графічні, числові тощо) **(ПРН-13)**.

Використовувати знання іноземної мови для наукової діяльності в міжнародному контексті. Інтерпретувати фахові тексти, використовуючи словники різних типів **(ПРН-14)**.

Виявляти проблеми розвитку територіально-рекреаційних комплексів та розробляти проекти їх вирішення на основі знань про основні тенденції їх розвитку, рекреаційні потоки та принципи рекреаційного природокористування **(ПРН-15)**.

Знати сутність територіально-політичної організації суспільства та сутність основних концепцій політичної географії, провідні підходи до систематизації (класифікації і типізації) об'єктів політичної карти світу, принципи та норми міжнародного права, на яких ґрунтується мирне співіснування держав, механізми зміни форми й розмірів державної території **(ПРН-16)**.

Уміти інтерпретувати провідні положення міжнародного права щодо делімітації й демаркації державних кордонів, співставляти основні види виборчих систем та виявляти географію їх поширення, оцінювати сукупний вплив різних груп факторів на «вибіркову проникність» державних кордонів **(ПРН-17)**.

Виявляти ініціативу і самостійність у різноманітних видах діяльності, брати відповідальність за результати своєї професійної діяльності, дотримуватись професійної етики та корпоративної культури **(ПРН-18)**.

	<p>Упорядковувати та інтерпретувати теоретичні і фактологічні знання про територіальні аспекти політичної сфери суспільного життя. Встановлювати вплив політичних чинників на стан довкілля, розвиток і розміщення економічних та інших об'єктів (ПРН-19).</p> <p>Володіти інформацією щодо історії та сучасного стану теорії еволюції, основних факторів еволюції (ПРН-20).</p> <p>Володіти методами генетичного аналізу, вміти застосовувати їх на практиці та коректно інтерпретувати результати та вміти розв'язувати генетичні задачі (ПРН-21).</p> <p>Оцінювати та аналізувати рекреаційний потенціал території, виявляти особливості та характерні риси територіальних рекреаційних комплексів світу, розробляти алгоритм дослідження територіально-рекреаційних комплексів та складати перспективні рекреаційні програми (ПРН-22).</p> <p>Вміти організовувати і проводити найпростіші фізіологічні експерименти, працювати з обладнанням для фізіологічних досліджень, проводити статистичну обробку і аналіз результатів фізіологічних експериментів, адаптувати зміст фізіологічних дисциплін з урахуванням віку учнів і студентів (ПРН-23).</p> <p>Володіти інформацією стосовно сучасних наукових уявлень про специфіку адаптацій різних груп живих організмів до екологічних умов та про різноманіття еколого-біологічних груп рослин і тварин (ПРН-24).</p> <p>Вміти застосовувати знання з біосферології, теорій розвитку біосфери, екології при прогнозуванні процесів та динаміки їх розвитку в біосфері (ПРН-25).</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Проектна група: 1 доктор наук, професор, 3 доценти, кандидати географічних наук.</p> <p>Керівник проектної групи: кандидат географічних наук, доцент Корнус Анатолій Олександрович є фахівцем в галузі конструктивної географії, членом редколегії іноземного рецензованого наукового видання «International journal of environmental and social sustainability» (Індія), членом науково-методичної комісії Науково-методичної ради МОН зі спеціальності 106 Географія.</p> <p>Член проектної групи Нешатаєв Б.М. – доктор географічних наук, професор, є визнаним фахівцем у галузі фізичної географії, член редколегії білоруського науково-методичного журналу «Магілєўскі мерыдыян».</p> <p>Всі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-професійної програми мають науковий ступінь і/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності, що відповідає вимогам ліцензійних умов.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі.</p> <p>На факультеті є комп'ютерна мережа і 3 точки безпроводового доступу до мережі Інтернет. Користування Інтернет-мережею безлімітне.</p> <p>Наявність технічних засобів: мультимедійне устаткування, відеомагнітофон, епіпроектор.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам.</p>

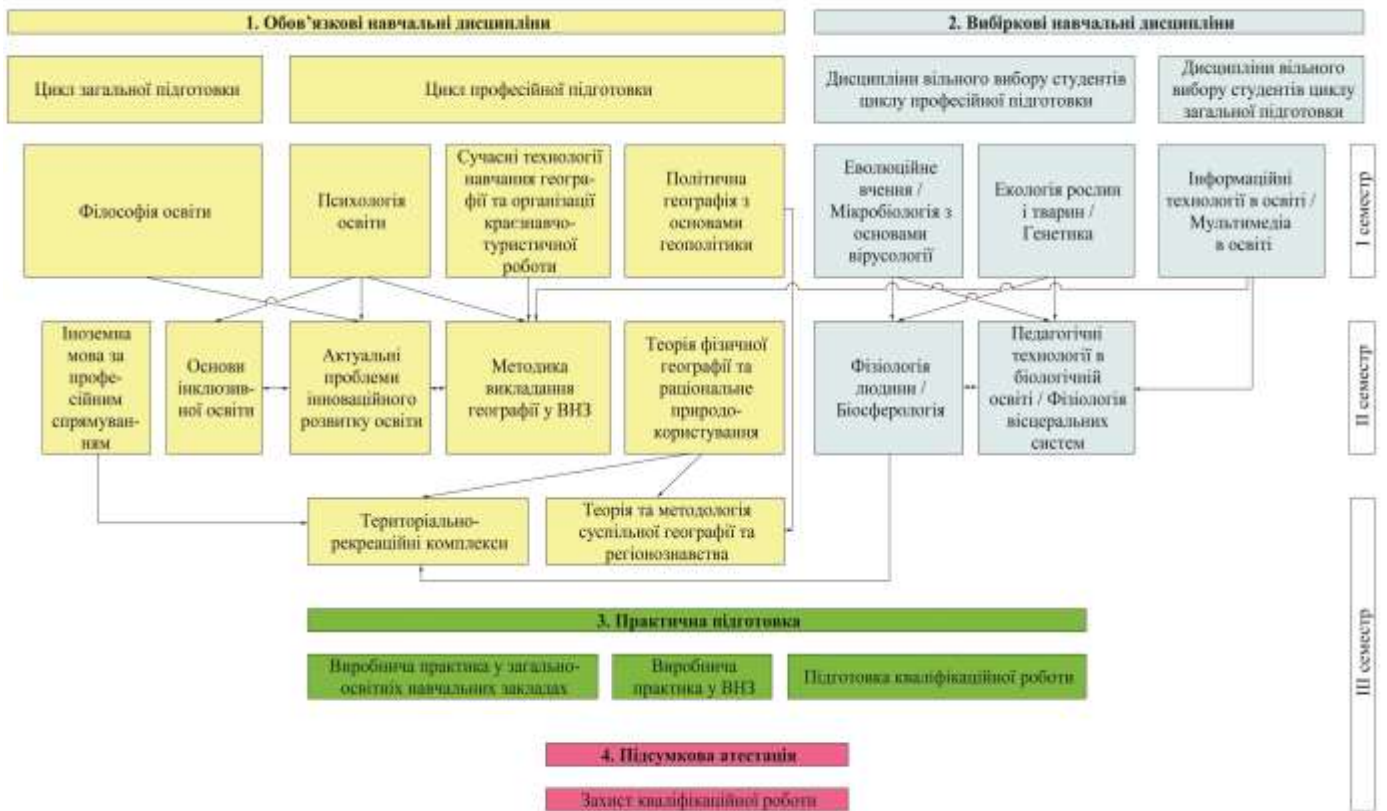
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Офіційний веб-сайт www.sspu.sumy.ua містить інформацію про освітньо-професійні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.</p> <p>Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми викладені на сторінці кафедри.</p> <p>Фонд наукової бібліотеки СумДПУ імені А.С. Макаренка містить 937423 примірники, у т. ч. книг – 532695 примірників.</p> <p>Мережні локальні документи 2249 одиниць.</p> <p>Читальний зал забезпечений доступом до мережі Інтернет. Всі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету: http://library.sspu.sumy.ua/</p> <p>Електронна бібліотека СумДПУ (повнотекстова БД) містить понад 500 документів. Електронний каталог включає 188167 бібліографічних записів (представлення ресурсу у відкритому доступі дозволяє користувачам працювати з інформаційним контентом цілодобово).</p> <p>Інституційний репозитарій eSSPUiR (електронний архів наукових та освітніх матеріалів СумДПУ імені А. С. Макаренка) нараховує 2183 документів.</p> <p>Користувачі локальної мережі бібліотеки мають доступ до повнотекстової колекції сучасних підручників видавництва «ЦУЛ».</p> <p>Через сайт СумДПУ імені А.С.Макаренка є тестовий доступ до ресурсів видавництва EBSCO, повнотекстових та реферативних БД компанії EastView, електронно-бібліотечної системи Polpred.com, рецензованих БД досліджень в біологічних та екологічних науках BioOne, ресурсів видавництва Edward Elgar Journals and Development Studies Ebooks.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення: для кожної навчальної дисципліни розроблені навчально-методичні комплекси, які включають навчальні програми, робочі навчальні програми, курси лекцій, плани практичних, семінарських та самостійних робіт, засоби діагностики якості вищої освіти, пакети комплексних контрольних робіт. Для підготовки до навчальних занять є навчальні посібники, методичні вказівки для практичних та самостійних робіт, підручники, монографії, збірники наукових праць.</p> <p>Інформаційне забезпечення представлено спеціалізованими комп'ютерними лабораторіями.</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Участь у державних, міжнародних наукових і освітніх програмах (TEMPUS, ERASMUS MUNDUS, UGRAD, Fullbright та інші).</p> <p>Співробітництво з Німецькою службою академічних обмінів (ДААД), фондом ім. Роберта Боша (Німеччина), Французьким культурним центром (Франція) та агенцією “Destination East” (Австрія). Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у програмах проекту Еразмус + .</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Підготовка іноземних громадян у СумДПУ імені А.С. Макаренка здійснюється відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер.</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1.01.	Філософія освіти	3	залік
ОК 1.02.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	залік
ОК 1.03.	Основи інклюзивної освіти	3	залік
ОК 2.01.	Актуальні проблеми інноваційного розвитку освіти	3	залік
ОК 2.02.	Психологія освіти	3	залік
ОК 2.03.	Політична географія з основами геополітики	5	залік
ОК 2.04.	Сучасні технології навчання географії та організації красознавчо-туристичної роботи	6	екзамен
ОК 2.05.	Методика викладання географії у ВНЗ	5	залік
ОК 2.06.	Теорія фізичної географії та раціональне природокористування	6	екзамен
ОК 2.07.	Теорія та методологія суспільної географії та регіонаознавства	6	залік
ОК 2.08.	Територіально-рекреаційні комплекси	6	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		49	
Вибіркові компоненти ОПП *			
ВБ 1.04.	Інформаційні технології в освіті	3	залік
ВБ 1.05.	Мультимедіа в освіті		
ВБ 2.09.	Еволюційне вчення	5	залік
ВБ 2.10.	Мікробіологія з основами вірусології		
ВБ 2.11.	Фізіологія людини	5	залік
ВБ 2.12.	Біосферологія		
ВБ 2.13.	Екологія рослин і тварин	5	залік
ВБ 2.14.	Генетика		
ВБ 2.15.	Педагогічні технології в біологічній освіті	5	залік
ВБ 2.16.	Фізіологія вісцеральних систем		
Загальний обсяг вибірових компонент:		23	
Практична підготовка			
ОК 3.1	Виробнича практика у загальноосвітніх навчальних закладах	9	залік
ОК 3.2	Виробнича практика у ВЗО	6	залік
ОК 3.3	Підготовка кваліфікаційної роботи	1,5	залік
Загальний обсяг практичної підготовки:		16,5	
Підсумкова атестація			
	Захисти кваліфікаційної роботи	1,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Середня освіта (Географія) проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачею документів встановленого зразка про присудження їм ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр освіти (за предметною спеціалізацією «Географія»). Викладач географії. Вчитель географії.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК1.01	ОК1.02	ОК1.03	ОК2.01	ОК2.02	ОК2.03	ОК2.04	ОК2.05	ОК2.06	ОК2.07	ОК2.08	ВБ1.04	ВБ1.05	БВ2.09	ВБ2.10	ВБ2.11	ВБ2.12	ВБ2.13	ВБ.2.14	ВБ2.15	ВБ2.16	ОК 3.1	ОК 3.2	
ЗК1	+					+	+	+				+	+	+	+	+	+			+		+	+	
ЗК2	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+
ЗК3			+				+	+												+	+	+	+	
ЗК4		+				+			+	+	+	+	+	+			+							
ЗК5				+							+	+	+											
ЗК6				+			+	+																
ЗК7					+		+	+													+		+	+
ЗК8					+		+	+													+		+	+
ФК1						+			+	+														
ФК2						+			+	+	+													
ФК3						+			+	+														
ФК4							+	+															+	+
ФК5							+																+	+
ФК6												+	+										+	+
ФК7								+													+		+	+
ФК8		+						+																
ФК9							+	+																
ФК10												+	+											
ФК11				+			+																	
ФК12	+		+		+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК13						+					+													
ФК14														+	+	+	+	+	+	+	+			

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-професійної програми**

	ОК1.01	ОК1.02	ОК1.03	ОК2.01	ОК2.02	ОК2.03	ОК2.04	ОК2.05	ОК2.06	ОК2.07	ОК2.08	ВБ1.04	ВБ1.05	ВБ2.09	ВБ2.10	ВБ2.11	ВБ2.12	ВБ2.13	ВБ.2.14	ВБ2.15	ВБ2.16	ОК 3.1	ОК 3.2	
ПРН1	+						+	+	+	+												+	+	
ПРН2	+			+	+		+	+	+	+											+		+	+
ПРН3									+															
ПРН4						+	+	+		+	+													
ПРН5														+	+	+	+	+	+	+	+			
ПРН6												+	+											
ПРН7				+	+		+	+																
ПРН8							+	+															+	+
ПРН9												+	+											
ПРН10							+	+															+	+
ПРН11			+																				+	+
ПРН12		+				+			+	+	+	+	+	+			+							
ПРН13									+	+	+	+	+											
ПРН14		+				+			+	+	+	+	+	+			+							
ПРН15											+													
ПРН16						+																		
ПРН17						+																		
ПРН18			+	+	+	+																	+	+
ПРН19						+																		
ПРН20														+										
ПРН21																+								
ПРН22											+													
ПРН23																			+					
ПРН24																	+	+		+		+		
ПРН25																			+		+		+	